

בית המשפט המחוזי חיפה

26 נובמבר 2019

ע"ו 48490-11-19 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור)

השופט ש' ברלינר

בפני:

פלוני

המערער:

נגד

הוועדה הפסיכיאטרית - מרכז בריאות הנפש מזרע
(מזור)

המשיבה:

פסק דין זה ניתן לפרסום

פסק דין

1. המערער יליד 1990, טבח במקצועו, רווק, אשר מאושפז לראשונה בבית החולים על פי הוראת אשפוז מיום 29.10.19 שהוצאה על ידי סגן הפסיכיאטר המחוזי לפי סמכותו שבס' 9 לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן – החוק). ביום 30.10.19 דחתה הוועדה הפסיכיאטרית את עררו של המערער על הוצאת ההוראה ובאותו דיון היה המערער מיוצג על ידי הסיוע המשפטי (עו"ד רן שחם).

2. ביום 4.11.19 הוארכה ההוראה וביום 10.11.19 דנה הוועדה הפסיכיאטרית בהארכת אשפוזו הכפוי של המערער לתקופה נוספת, לאחר שבתאריך 7.11.19 ביקש ממנה המנהל להאריך את האשפוז למשך חודש נוסף.

3. הוועדה דנה בכך ביום 10.11.19. היא בדקה את המערער במחלקה לאור סיכון לבריחה ולתוקפנות פיזית, כך נרשם בדוח מהתאריך האמור. בממצאי הבדיקה נרשם כי המערער דיבר באופן חופשי, טען שהוא מרגיש מצויין, שלל בעיות כלשהן, מסר כי אנשי הצוות ואנשים נוספים בסביבה מסרו שמדברים אליו, ועוד נרשם כי הוא "שרוי במצב פסיכוטי פעיל, הזיות שמיעה ומחשבות שווא של יחס רדיפה. שולל את כל האירועים והתוקפנות שקדמו לאשפוזו. לדבריו לא היה תוקפן כלפי משפחתו ושלל כל אירוע של אלים".

את המסוכנות שבמערער העריכה הוועדה ברמה גבוהה לעצמו ולאחרים; ציינה כי במקרה זה אין מקום לבחינת חלופת אשפוז; האריכה את האשפוז הכפוי של המערער בבית החולים עד ליום 8.12.19, והסבירה בנימוקים כי המערער "שרוי במצב פסיכוטי פעיל, הזיות שמיעה ומחשבות שווא של יחס רדיפה. שולל את כל האירועים והתוקפנות שקדמו לאשפוזו. לדבריו

בית המשפט המחוזי חיפה

26 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-48490 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור)

- לא היה תוקפן כלפי משפחתו ושלל כל אירוע של אלימות. חסר כל תובנה למצבו ולצורך בטיפול. שיפוט בוחן המציאות פגומים". לאור כל זה החליטה הוועדה להאריך את אשפוזו הכפוי של המערער בבית החולים לתקופה אותה ביקש המנהל, חודש ימים, עד ליום 8.12.19.
4. המערער מלין על החלטת הוועדה ותחילה התרשמתי כי נוכח הבדיקה וממצאיה אכן החלטת הוועדה מוצדקת, אולם, בדוח הוועדה נרשם: "ייצוג משפטי: ללא ייצוג", ונושא זה של דיון בוועדה בלא ייצוג משפטי של חולה הנפש, טעון התייחסות.
5. לשאלתי, לא קיבלתי תשובה ברורה מאת המערער מדוע לא היה לו ייצוג משפטי בדיון בפני הוועדה וגם לא ברור אם הוא מעוניין בייצוג כזה או אינו מעוניין בו, או כי הוא שלל את הייצוג וסרב לקבל את הייצוג לקראת הדיון בוועדה, עמדה שניתן לקבל ולכבד שעה שזוהי אכן עמדתו ודעתו של החולה והוא עומד על כך, תוך שהוועדה מתרשמת כי יש בו הבנה מספקת באשר לצעד בו הוא נוקט.
6. מצד שני, זכות הייצוג מוקנית לחולה לפי הכתוב בסעיף 29א' של החוק, וזכות זו חשובה כשלעצמה, ובמיוחד חשובה היא שעה שהייצוג הוא של אדם הסובל ממחלת נפש, שזהו אשפוזו הראשון ונטען כלפיו כי כושר שיפוטו ובקרת המציאות שלו פגומים במידה ניכרת, (כנדרש על פי הכתוב בס' 6 וס' 7 של החוק), וכי הוא מסוכן. יש לשער, שנוכח מצבו זה, אין זה מן הנמנע שהוא יתקשה מאוד להגן על עצמו, לפרט טענותיו כראוי, ולהביא את דבריו באופן ברור בפני הוועדה.
7. כאמור, עשויים להיות מצבים שבדיון בוועדה החולה אינו מיוצג משום שסירב לכך ועמד על דעתו. אך מכל מקום, בכל מקרה שהדיון בוועדה מתנהל ללא ייצוג משפטי, חייבת הוועדה לציין זאת בדו"ח שהיא מוציאה, וכן עליה להסביר מדוע הדיון מתקיים בפניה ללא ייצוג משפטי של החולה.
8. בדו"ח הוועדה מיום 10.11.19 נרשם אך זאת שהדיון ללא ייצוג ואין כל הסבר או התייחסות לסיבה שבגללה אין ייצוג ומהי עמדת המערער בקשר לכך.
9. זכות הייצוג נחשבת בעיני רבים כזכות חוקתית, ומשנפגעה זכות זו של המערער בדיון בפני הוועדה, וכך נראה שקרה בדיון מיום 10.11.19, יש לקבל את הערעור על החלטת הוועדה ולהחזיר את הדיון לוועדה, על מנת שתדון שוב בעניינו של המערער, כאשר הוא מיוצג כראוי, אם על ידי הסיוע המשפטי, ואם על ידי עורך דין מטעמו.

בית המשפט המחוזי חיפה

26 נובמבר 2019

ע"ו 19-11-48490 פלוני נ' מרכז בריאות הנפש
מזרע (מזור)

10. נקודה נוספת הראויה לציון היא, עניין שיתופם של בני המשפחה בדיון. לא ברור אם המערער חפץ בנוכחותם בדיון ובהבאת דברי אביו בפני הוועדה. בית החולים יברר עם המערער אם הוא חפץ שבדיון הבא בפני הוועדה יופיע גם אביו, ואז יש לעדכן את אביו כך שיוכל להגיע לדיון ולהסביר לו כי ביכולתו להופיע בפני הוועדה ולהביא בפניה את דבריו, ואף רצוי שכן ייעשה, הכל בהתחשב בעמדתו של המערער כפי שתובא ותוסבר למנהל המחלקה בה הוא מאושפז.

11. לסיכום:

נוכח זאת שהדיון בפני הוועדה התנהל ללא ייצוג משפטי של המערער, ועל אף שהחלטת הוועדה נראית, כשלעצמה, מוצדקת מבחינת תנאי החוק ומצבו של המערער, היעדר הייצוג בלא הסבר נאות בדו"ח הוועדה, מצדיק במקרה הנוכחי את החזרת הדיון אליה, לשם קיום דיון בו יהא המערער מיוצג כראוי, ומסיבה זאת הערעור מתקבל. הדיון מוחזר אל הוועדה לדון שוב בבקשת המנהל, בהקדם האפשרי.

12. יש להמציא את פסק הדין לסיוע המשפטי, על מנת שנציגו יראיין את המערער ויטפל בייצוגו כדרוש, לאחר שיוברר כי המערער אכן רוצה בכך, בעקבות האמור בפסק הדין לעיל.

ניתן היום, כ"ח חשוון תש"פ, 26 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

שמואל ברלינר, שופט עמית